

De weg naar de hennepteelt, (ver)volgbaar?

- Een onderzoek naar de noodzakelijkheid van nieuwe Opiumwetgeving, rekening houdend met de grondrechten van de verdachte –

Bijlagen

Naam:	Nadieh van Noort
Studentnummer:	2001719
Eerste afstudeerdocent:	Mr. C.P. de Jong
Tweede afstudeerdocent:	Mr. M.R.M. Bindraban
Datum:	31 mei 2010

Stage organisatie:	Advocatenkantoor Geerts
Stagementor:	Mw. mr. M.C.A. Geerts

Bijlage 1 Onderzoeksplan

Onderzoeksplan

Afstuderen

Naam:	Nadieh van Noort
Studentnummer:	2001719
Eerste afstudeerdocent:	Mr. C.P. de Jong
Tweede afstudeerdocent:	Mr. M.R.M. Bindraban
Datum:	22 maart 2010

Hoofdstuk 1 Afstudeerorganisatie

§ 1.1 Algemene informatie

De afstudeerorganisatie is Advocatenkantoor Geerts te Oirschot. Advocatenkantoor Geerts bestaat uit twee advocaten, een juridisch medewerker en een secretaresse.

Oprichtster van Advocatenkantoor Geerts is mw. mr. M.C.A. Geerts.

§ 1.2 Werkzaamheden van de organisatie

Advocatenkantoor Geerts richt zich op verschillende rechtsgebieden, zoals het strafrecht, arbeidsrecht, personen –en familierecht en algemeen verbintenissenrecht. Cliënten worden bijgestaan op basis van een uurtarief of op basis van gefinancierde rechtsbijstand. Dit is afhankelijk van het inkomen en vermogen van cliënten.

Advocatenkantoor Geerts verricht werkzaamheden zoals het opstellen van ouderschapsplannen, echtscheidingsconvenanten, verzoekschriften en dagvaardingen.

Zij staat haar cliënten onder meer bij, bij een arbeidsconflict, ontslag, alimentatiekwesties, omgangskwesties, echtscheidingen en strafzaken.

Hoofdstuk 2 Aanleiding

Advocatenkantoor Geerts heeft vele cliënten op het gebied van het strafrecht die in aanraking zijn geweest met hennepsteelt.

In november van vorig jaar werd bekend gemaakt, onder andere door krantenartikelen en door een uitzending van het actualiteitenprogramma 'Eenvandaag', dat minister Hirsch Ballin van justitie voornemens is de harde groei van de hennepsteelt aan te pakken. Hij wil dit doen door de legale toeleveranciers aan de hennepsteelt ook strafrechtelijk te vervolgen. Dat is op dit moment nog niet mogelijk. Demissionair minister Hirsch Ballin kondigde dan ook aan dat er in het begin van dit jaar een wetsvoorstel ingediend zou worden.

Mw. mr. Geerts vroeg zich af of het voornemen van de minister wel mogelijk was en niet in strijd met de wet. Het wetsvoorstel zou immers tot gevolg kunnen hebben dat het voor de detailhandel onmogelijk wordt om bepaalde waren te verkopen. Ook zou het in strijd met het gelijkheidsbeginsel zijn om dit wetsvoorstel alleen op de hennepsteelt toe te passen. Er zijn immers meerdere branches die spullen aan kunnen leveren waarmee misdrijven gepleegd kunnen worden. Ook op deze branches zou het wetsvoorstel dan van toepassing moeten zijn.

Hoofdstuk 3 Inleiding

Om een goed onderzoeksrapport als eindresultaat aan te kunnen bieden aan de opdrachtgever, is het van belang dat voorafgaand aan de start van het onderzoek, er een onderzoeksplan opgesteld wordt. Het onderzoeksplan geeft een beeld van de wijze waarop onderzoek wordt gedaan en welke bronnen hiervoor gebruikt worden. Ook wordt de planning van het onderzoek in het onderzoeksplan opgenomen worden. Op deze wijze kan de deadline van het onderzoek bewaakt worden.

Het onderzoek wordt verricht naar aanleiding van het verzoek van mw. mr. M.C.A. Geerts, oprichtster van Advocatenkantoor Geerts te Oirschot. Het onderzoek zal verricht worden door Nadieh van Noort, in het kader van haar afstudeerperiode aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys. Het is de bedoeling dat het onderzoek een kwalitatief voldoende niveau heeft.

Het onderzoeksplan is dus bedoeld om inzicht te geven in het onderzoek dat verricht zal worden. De probleembeschrijving van het onderzoek zal worden toegelicht in hoofdstuk vier, 'Onderzoeksformulering'. Ook de doelstelling en de vraagstelling komen in dit hoofdstuk aan bod. In hoofdstuk vijf wordt de onderzoeksoptzet uiteen gezet. Per paragraaf wordt er ingegaan op verschillende aspecten die van belang zijn voor het onderzoek. Zo worden er vragen beantwoord als de plaats waar het onderzoek wordt verricht, op welke wijze dit gebeurt en welke middelen hierbij worden ingezet.

Hoofdstuk 4 Onderzoeksformulering

§ 4.1 Probleembeschrijving

Wat is het probleem?

Meeverdieners aan de wietteelt, daar moet volgens politie en justitie snel een einde aan komen. In een uitzending van het Actualiteitenprogramma van 'EenVandaag', is in november 2009 aan dit onderwerp aandacht besteed.

Politie en justitie willen het zakendoen met wiethandelaren strafbaar stellen en de legale bedrijven die meeverdienen aan de wietteelt, aanpakken. Met deze legale bedrijven worden financiële dienstverleners zoals kredietverstrekkers, makelaars en notarissen bedoeld. Daarnaast kunnen, als het aan justitie en politie ligt, legale bedrijven die kweekproducten verkopen en diensten verstrekken voor het opzetten van wietplantages, strafrechtelijk vervolgd worden. Hierbij valt te denken aan growshops, winkels die speciaal gericht zijn tot het opzetten van wietplantages en die producten verkopen die hierbij nodig zijn. De producten die worden verkocht bij de growshops zijn ook gewoon bij de plaatselijke Boerenbond te koop. Het verschil tussen de growshops en de Boerenbond is dat growshops zich richten op een wietplantage en de Boerenbond voeding voor alle planten, en dus ook voeding die gebruikt kan worden voor wietplanten, verkoopt. Volgens de nieuwe plannen van politie en justitie zou dus ook de Boerenbond strafbaar gesteld moeten worden indien zij mest en voedingstoffen voor planten verkoopt. Om dit te kunnen realiseren is een wetsvoorstel in de maak

Het is de bedoeling dat dit wetsvoorstel zich dus richt op de legale toeleveranciers in de wietteelt. Men wil deze toeleveranciers strafbaar stellen indien zij redelijkerwijs kunnen weten of vermoeden dat de middelen die zij verstrekken worden gebruikt voor de hennepeteelt. Als zij ondanks dat vermoeden of het feit dat zij weten dat er een hennepkwekerij met de middelen wordt opgezet en toch de middelen verstrekken, verdienen zij op deze wijze aan de hennepeteelt. Zij kunnen dan strafbaar vervolgd worden.

Minister Hirsch Ballin van justitie heeft dit voornemen al in maart 2008 via een column¹ bekend gemaakt. Hij wil hiermee meer grip krijgen op onder andere growshops. Hirsch Ballin stelt dan ook in zijn column dat het meer grip krijgen op growshops makkelijker moet worden, namelijk:

“Een nieuwe bepaling in de Opiumwet maakt dat straks gemakkelijker. Daarin wordt strafbaar gesteld het telen, bereiden, bewerken, aanbieden, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren en het aanwezig hebben van stoffen, gegevens en voorwerpen waarvan men weet dat ze bestemd zijn voor het produceren van wiet”.

Indien deze plannen door worden gezet, waar gaat het dan heen? Mag de Boerenbond geen mest of voeding voor planten meer verkopen? Wordt het voor Philips en de detailhandel verboden om lampen in de verkoop te brengen? Moeten growshops hun deuren sluiten, terwijl zij legale producten verkopen?

Als dit zo zou zijn, dan maakt de overheid het onmogelijk om legale producten te verkopen. Daarnaast zou het in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel, om deze aanpak alleen op de wietteelt toe te passen. Kookwinkels verkopen bijvoorbeeld messen, deze kunnen ook als wapens worden gebruikt. Wil men een gelijk beleid handhaven, dan zouden bijvoorbeeld ook de kookwinkels hun deuren moeten sluiten, of in ieder geval geen messen meer mogen verkopen, indien de verkoper weet of kan vermoeden dat het mes voor andere doeleinden dan koken gebruikt gaat worden. Een ijzerwinkel zou bij elk breekijzer dat verkocht wordt, zich af moeten vragen of de koper van dit breekijzer hier geen criminele activiteiten mee gaat verrichten.

Onduidelijk is dus hoe politie en justitie hun plannen precies willen gaan realiseren en of dit überhaupt mogelijk is.

¹ Column Hirsch Ballin 13-03-2008: growshops

Wie vindt het een probleem?

Meerdere partijen vinden de harde groei van de hennepsteelt een probleem. Zowel op bestuursrechtelijk, civielrechtelijk als strafrechtelijk niveau.

Bestuursrechtelijk niveau: Gemeenten vinden de overlast en de criminaliteit die de hennepsteelt met zich meebrengt, een probleem.

Civielrechtelijk niveau: Energiemaatschappijen en woningcorporaties ondervinden overlast door middel van het illegaal aftappen van stroom en het hebben van hennepkwekerijen in huurwoningen. Dit levert brandgevaar in de woningen op en veroorzaakt overlast voor de burens.

Strafrechtelijk niveau: Op strafrechtelijk niveau vindt politie en justitie de hennepsteelt een probleem. De hennepsteelt neemt steeds meer toe en de overlast die hieraan wordt ondervonden groeit daardoor ook. Op dit moment bevinden er zich naar schatting zo'n 30.000 tot 40.000 hennepkwekerijen in Nederland. Ongeveer tachtig procent van de hennepsteelt wordt naar het buitenland geëxporteerd². De hennepsteelt is niet langer meer een onschuldige wereld, maar nauw verweven met de criminelen onderwereld en de handel in onder andere hard drugs en wapens. Tussen 2000 en 2006 hebben er al 25 liquidaties plaatsgevonden, die allen te maken hadden met de wereld achter de hennepsteelt³. Er kan dus zeker gesteld worden dat de hennepsteelt zich steeds sterker vermengt met de grotere criminele onderwereld. Om de hennepsteelt aan te pakken, gaan het landelijk parket, de Taskforce en het programma georganiseerde hennepsteelt nauw met elkaar samenwerken⁴.

Onder meer zullen ook growshophouders de strafrechtelijke plannen van justitie en politie een probleem vinden. Zij leveren immers spullen aan waarmee het mogelijk is om een hennepkwekerij op te zetten. Dit zijn legale spullen, die ook voor andere (legale) doeleinden dan een hennepkwekerij gebruikt kunnen worden.

Daarnaast zullen de overige legale toeleveranciers, zoals kredietverstrekkers en makelaars, een probleem ondervinden van de plannen van justitie en politie. Zij kunnen minder zakendoen en zullen een belangrijk deel van hun klantenbestand, en daarmee hun inkomsten, verliezen.

Waar doet het probleem zich voor?

Het probleem doet zich op landelijk niveau voor. De hennepsteelt vindt plaats in het gehele land. Er is niet één specifieke plek aan te wijzen waar het probleem zich voor doet.

Wie zijn de betrokkenen?

Er zijn meerdere partijen betrokken bij de hennepsteelt. De partijen die betrokken zijn, zijn de volgende:

- Justitie en politie;
- Gemeenten;
- Energiemaatschappijen;
- Woningcorporaties;
- Legale toeleveranciers, zoals Philips (levering van lampen in kassen);
- Growshophouders.

Waarom is het ontstaan?

Het probleem betreffende de aanpak van de hennepsteelt doet zich al enige jaren voor. Omdat de groei van de hennepsteelt steeds meer toeneemt, neemt de overlast en de criminaliteit automatisch ook meer toe. Het probleem is de onduidelijkheid of de voorgenomen aanpak wel mogelijk is.

Zijn er al eerdere oplossingen toegepast?

De bestrijding van de hennepsteelt is al lang geleden van start gegaan. De bestrijding blijkt echter niet effectief genoeg te zijn, nu de groei van de hennepsteelt alleen maar meer toeneemt. Vandaar dat er nu gekozen wordt voor een andere aanpak en oplossing voor de problemen omtrent de hennepsteelt.

Waarom wordt er nu iets aan het probleem gedaan?

Al lang wordt er al iets aan de hennepsteelt gedaan. Nu de aanpak niet effectief blijkt te zijn, is er nu gekozen voor een andere aanpak. Men probeert op deze wijze de hennepsteelt in de kiem te smoren.

² www.om.nl, georganiseerde misdaad achter hennepsteelt niet langer onaantastbaar

³ www.om.nl, georganiseerde misdaad achter hennepsteelt niet langer onaantastbaar

⁴ www.justitie.nl, taskforce moet hennepsteelt slag toebrengen

§ 4.2 Doelstelling

'Op 28 mei 2010 zal ik een scriptie inleveren met daarin conclusies en aanbevelingen over de noodzakelijkheid van nieuwe wetgeving om legale toeleveranciers aan de hennepeteelt zoals growshops te vervolgen, rekening houdend met de rechten van de verdachte.'

§ 4.3 Vraagstelling

Centrale vraag

'In hoeverre is het wetsvoorstel daterend van 1 april 2010 noodzakelijk ten opzichte van de huidige opsporings en –vervolgingsmogelijkheden en worden door het wetsvoorstel de rechtswaarborgen van de verdachte niet geschonden?'

Deelvragen

- 1 Welke partijen zijn betrokken bij de hennepeteelt en welke middelen worden door hen geleverd?
- 2 Hoe ziet de huidige wet -en regelgeving omtrent de hennepeteelt eruit?
- 3 Wat is het beleid betreffende de uitvoering van de wet –en regelgeving?
- 4 Kan op basis van de huidige wetgeving vervolging plaatsvinden van growshops en andere legale toeleveranciers?
- 5 Wat zijn de rechtswaarborgen van de verdachte in het strafprocesrecht?
- 6 Welke knelpunten ontstaan bij vervolging op grond van de huidige wetgeving?
- 7 Wat zijn de gevolgen van het wetsvoorstel?
- 8 Draagt het nieuwe wetsvoorstel oplossingen aan bij eventuele knelpunten of problemen bij de vervolging van de legale toeleveranciers?

§ 4.4 Belanghebbenden

Dit onderzoek heeft betrekking op verschillende belanghebbenden, nu ook verschillende partijen betrokken zijn bij dit onderwerp.

De belanghebbenden bij dit onderzoek zijn:

- Justitie en politie;
- Gemeenten;
- Energiemaatschappijen;
- Woningcorporaties;
- Legale toeleveranciers, zoals Philips (levering van lampen in kassen);
- Growshophouders.

Zij hebben immers allemaal te maken met de hennepeteelt en belang bij de uitkomst van dit onderzoek.

Hoofdstuk 5 Onderzoeksopzet

§ 5.1 Eenheden

Waar en bij wie wordt er onderzoek gedaan?

Het onderzoek is een landelijk onderzoek, er kan niet één specifieke plaats hiervoor worden aangewezen, nu het probleem een landelijk probleem betreft.

§ 5.2 Onderwerp

Het onderwerp van het onderzoek is de mogelijke uitbreiding van de strafbaarheid van de legale toeleveranciers in de hennepeteelt.

§ 5.3 Plaats

Omdat er zowel van field- als deskresearch gebruik wordt gemaakt, zal het onderzoek in verschillende plaatsen van Nederland plaatsvinden.

Deskresearch zal plaatsvinden in Oirschot, aan de Loop 38B. Aan dit adres is de stageplaats gevestigd.

De plaatsen waar fieldresearch zal plaatsvinden, is afhankelijk van waar de geïnterviewde personen zich bevinden en waar het interview plaatsvindt. Hier is op dit moment nog geen zekerheid over.

§ 5.4 Tijd

Voor het onderzoek zijn veertien weken uitgetrokken. De planning voor deze veertien weken wordt in onderstaand schema weergegeven:

Activiteitentabel:⁵

Code	Omschrijving	Weken	Kan pas na
A	Afspraak met opdrachtgever	1	-
B	Onderzoeksvraag formuleren	1	A
C	Onderzoeksplan opstellen	1	B
D	Gegevens verzamelen	3	B
E	Gegevens analyseren	2	B
F	Gegevens verwerken	3	E
G	Conclusies trekken en aanbeveling maken	2	E, F
H	Onderzoeksrapport inleveren	1	G

Aan de hand van een strokenplanning kan eenvoudig de planning worden weergegeven:

Code	Omschrijving	Tijd	Weken	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A	Afspraak met opdrachtgever	1															
B	Onderzoeksvraag formuleren	1															
C	Onderzoeksplan opstellen	1															
D	Gegevens verzamelen	3															
E	Gegevens analyseren	2															
F	Gegevens verwerken	3															
G	Conclusies trekken en aanbeveling maken	2															
H	Onderzoeksrapport inleveren	1															

§ 5.5 Soort onderzoek

Het onderzoek kan gecategoriseerd worden als een kwalitatief onderzoek⁶. De kwalitatieve onderzoeksopzet waarvoor is gekozen is de kwalitatieve survey⁷. Tijdens het onderzoek zal de mening van verschillende partijen gevraagd worden. Dit is kenmerkend voor een kwalitatief survey-onderzoek.

§ 5.6 Methoden van onderzoek

Er wordt zowel gebruik gemaakt van desk –als fieldresearch.

Deskresearch

Er wordt gebruik gemaakt van documenten. De voorlopige literatuurlijst luidt als volgt:

Voorlopige literatuurlijst

Wet –en regelgeving

- Opiumwet;
- Richtlijn voor strafvordering Opiumwet, softdrugs;
- Aanwijzing Opiumwet;
- Wetboek van Strafrecht;
- Wetboek van Strafvordering;
- Wet bevordering integriteitbeoordelingen openbaar bestuur;

⁵ R. Grit, *Project management*, Groningen: Wolters-noordhoff 2005.

⁶ D. B. Baarda, M.P.M. De Goede en J. Teunissen, *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*, Groningen: Wolters-Noordhoff/ Stenfert Kroese

⁷ D. B. Baarda, M.P.M. De Goede en J. Teunissen, *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*, Groningen: Wolters-Noordhoff/ Stenfert Kroese

- De Algemene wet bestuursrecht;
- De Gemeentewet.

Boeken

- M.H. Bastiaans e.a., *Leidraad voor juridische auteurs*, Deventer: Kluwer 2007;
- D.B. Baarda, M.P.M. de Goede, J. Teunissen, *Kwalitatief Onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uit voeren van kwalitatief onderzoek*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff 2005;
- P.A.M. Mevis, *Capita strafrecht. Een thematische inleiding*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2004;

Elektronische bronnen

- www.overheid.nl;
- www.rechtspraak.nl;
- www.justitie.nl;
- www.om.nl;
- www.hetcvv.nl;
- www.wodc.nl.

Kamerstukken

23 april 2004, Kamerstukken II, 2003-2004, 24 077, nr. 125

Fieldresearch

Door middel van het afnemen van interviews.

- Officier van justitie;
- Chef recherche;
- Medewerker afdeling handhaving van een gemeente;
- Growshophouder;
- Minister van Justitie (persvoorlichter).

§ 5.7 Middelen

Om zo veel mogelijk te weten te komen over de hennepsteelt en wat zich daar omheen speelt, zal er als eerst documentonderzoek plaatsvinden. Zo zal de wet –en regelgeving bestudeerd moeten worden. Omdat er in de media ook veel aandacht aan de hennepsteelt besteedt wordt, zal ook de actualiteiten omtrent de hennepsteelt geraadpleegd worden.

Daarnaast zijn er veel onderzoeken gedaan naar de effectiviteit van de bestrijding van de hennepsteelt. Het is van belang om ook deze onderzoeken te bestuderen. Ook de websites van de overheid, zoals www.om.nl een www.justitie.nl, zullen geraadpleegd worden. De website www.wodc.nl zal een goede bron zijn om de betreffende onderzoeken op te zoeken.

Bovenstaande middelen worden dus ingezet tijdens de methode deskresearch. Omdat het van belang is om vanuit verschillende invalshoeken naar dit onderwerp te kijken, zal er ook gebruik gemaakt worden van fieldresearch aan de hand van interviews, zoals hierboven ook is aangegeven. Met de volgende personen zal geprobeerd worden een interview af te nemen:

- Officier van justitie;
- Chef recherche;
- Medewerker afdeling handhaving van een gemeente;
- Growshophouder;
- Minister van Justitie (persvoorlichter);
- Burgemeester van Eindhoven, dhr. Van Gijzel.

De officier van justitie, chef recherche, minister van justitie en medewerker afdeling handhaving van een gemeente, zorgen voor een invalshoek vanuit de strafrechtelijke/bestuursrechtelijke kant en aanpak van de hennepsteelt.

Om een beeld te verkrijgen van de wereld achter de hennepsteelt, zal er een growshophouder geïnterviewd worden.

De medewerker van Philips zal worden geïnterviewd om na te gaan hoe dit bedrijf tegenover de aanpak van de legale toeleveranciers staat. Philips is namelijk een belangrijke toeleverancier voor lampen in kassen, die ook gebruikt worden in kassen waarin tomaten en komkommers verbouwd worden.

De voormalige burgemeester van Maastricht, dhr. Leers, had en heeft een uitgesproken mening over de aanpak van hennepcultuur en welke maatregelen eventueel genomen kunnen worden. Zo is hij van mening dat de coffeeshops niet gesloten moeten worden. Hij vindt dat de drugsproblematiek niet lokaal maar landelijk aangepakt moet worden.

De rechter die ik zal gaan interviewen is van belang voor een onafhankelijk oordeel.

In ieder geval zal ik alle geïnterviewden vragen naar hun visie op de aanpak van de hennepcultuur. Dit zal diverse visies opleveren, gelet op de wijze waarop zij betrokken zijn in de hennepcultuur.

§ 5.8 Verwerking gegevens

Uit de verzamelde documenten door middel van deskresearch, zal eerst de relevante gegevens worden gehaald. De te raadplegen documenten worden op een rijtje gezet: Opiumwet, Richtlijn voor strafvordering Opiumwet softdrugs, Aanwijzing Opiumwet, Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering, Wet bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur, De Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet.

De internetsites die geraadpleegd zullen worden zijn de volgende: www.om.nl, www.justitie.nl en www.wodc.nl.

Daarnaast zullen er ook een aantal boeken gebruikt worden bij het onderzoek:

Leidraad voor juridische auteurs, Kwalitatief Onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek, Capita strafrecht. Een thematische inleiding, Hoofdstukken van bestuursrecht en Hennepcultuur in Nederland. Het probleem van de criminaliteit en haar bestrijding.

De informatie die uit de interviews verkregen wordt, zal worden geselecteerd op relevantie. De informatie wordt gescreend op validiteit en betrouwbaarheid. Verschillende invalshoeken worden belicht en uiteindelijk worden de juiste gegevens geselecteerd. Aan de hand van deze gegevens worden er dan betrouwbare conclusies getrokken en in het onderzoek verwerkt.

Als laatste worden de onderzoeksresultaten, de conclusies en aanbevelingen in het onderzoek opgenomen.

§ 5.9 Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van dit onderzoek te waarborgen, dient er rekening gehouden te worden met de volgende punten:

- Mijn vooroordelen moet ik uitschakelen. Ik heb wel een hypothese voor eventuele oplossingen voor het probleem maar hierdoor laat ik mij niet leiden. Ik zal niet selectief zijn, tijdens de interviews zal ik geen suggestieve maar open vragen stellen;
- De techniek van intra –interviewerbetrouwbaarheid wordt toegepast. Er wordt niet eenmalig maar meerdere keren naar de resultaten gekeken. Ik zal terugblikken om te kijken of ik bij hetzelfde inzicht ben gebleven;
- De informatie die ik door middel van interviews verzamel, zal zo snel mogelijk verwerkt worden. Dit wordt gedaan om te voorkomen dat belangrijke informatie vergeten wordt of kwijtraakt. Indien de geïnterviewde hiermee instemt, zal ik gebruik maken van een opname apparaat. Op deze manier kan ik mij tijdens het interview ook beter concentreren.
- Om de betrouwbaarheid van de bronnen te controleren, is het van belang dat de positie van de maker van de bron achterhaald wordt. Daarnaast wordt er gelet op de actualiteit van de bron. Een bron die actueel is, zal sneller als 'betrouwbaar' bestempeld worden dan een bron die al enige jaren oud is. De informatie van die bron kan immers verouderd zijn en niet meer van toepassing op de huidige situatie.

§ 5.10 Validiteit

Validiteit wil zeggen: is het onderzoek geldig? Vragen als 'Zijn de bevindingen van het onderzoek juist?' en 'Geven je bevindingen antwoord op je onderzoeksvragen?', dienen beantwoord te worden. De validiteit kan worden onderverdeeld in⁸:

- Interne validiteit;
- Externe validiteit;
- Instrumentele of dataverzamelingsgeldigheid.

Interne validiteit

Tijdens het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van de case-study. Er wordt naast fieldresearch ook deskresearch gedaan.

Externe validiteit

Dit onderzoek is op landelijk niveau bruikbaar.

Instrumentele of dataverzamelingsgeldigheid

Er zullen veel documenten worden geraadpleegd. Indien de informatie uit de verschillende documenten en interviews op elkaar aansluiten, zal dit de validiteit verhogen.

§ 5.11 Afbakening

Omdat het onderzoek veel verschillende betrokken partijen omvat, is het van belang om het onderzoek af te bakenen. De kans bestaat anders dat het onderzoek te breed wordt en de deadline niet gehaald wordt.

Ik zal mij tijdens het onderzoek beperken tot justitie en politie, de legale toeleveranciers, gemeenten en de growshophouders. De energiemaatschappijen en woningcorporaties zullen tijdens dit onderzoek buiten schot blijven.

⁸D. B. Baarda, M.P.M. De Goede en J. Teunissen, *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*, Groningen: Wolters-Noordhoff/ Stenfert Kroese

Bijlage 2 Column Hirsch Ballin

Column Hirsch Ballin: Growshops

Nieuwsbericht | 13-03-2008

Spring is in the air. Toptijd voor tuincentra die bij oplopende temperaturen mogen rekenen op stijgende omzetten in zaaigoed, struiken en bollen. Maar voor een bepaald soort winkels zijn de vooruitzichten minder florissant. Voor 'growshops' wordt het ondernemingsklimaat aanzienlijk slechter.

Growshops zijn speciaalzaken voor het telen van wiet; leveranciers van kweekbenodigdheden en -adviezen aan thuistelers. Maar in de praktijk leveren ze vaak hand- en spandiensten aan startende ondernemers die bedrijfsmatig wiet verbouwen. Malafide groeiwinkeliers bemiddelen bij contacten met de "stekkenboeren", met bouwers van "hokken", met electriciëns. Anderen gaan nog verder in hun illegale activiteiten: ze leveren zelf stekken, kopen oogsten op en nemen kweekafval in om dat te (laten) verwerken.

Het is duidelijk dat veel growshophouders in het criminele circuit verkeren. Zo heeft in Zuid- Nederland meer dan tweederde van hen een strafblad.

Zij genieten de volle aandacht van bestuur, politie en justitie, onder meer in het kader van de programmatische aanpak georganiseerde hennepsteelt, waarmee we beroepscriminelen in deze sector zowel strafrechtelijk als bestuurlijk aanpakken. Dat moet ook leiden tot meer grip op de growshops, obstakels voor nieuwe shops, en meer justitiële vervolging van malafide shophouders.

Een nieuwe bepaling in de Opiumwet maakt dat straks gemakkelijker. Daarin wordt strafbaar gesteld het telen, bereiden, bewerken, aanbieden, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren en het aanwezig hebben van stoffen, gegevens en voorwerpen waarvan men weet dat ze bestemd zijn voor het produceren van wiet. Bonafide leveranciers van land- en tuinbouwbenodigdheden hoeven dus geen bemoeienis van Justitie te vrezen. Zij kunnen zich verheugen op de nieuwe lente.

Minister Ernst Hirsch Ballin

Bijlage 3 Aankondiging nieuwe wettekst

Georganiseerde illegale hennepsteelt verder aan banden

Persbericht | 01-04-2010

Minister Hirsch Ballin van Justitie wil alle handelingen strafbaar stellen die grootschalige illegale hennepsteelt ondersteunen en bevorderen. De maatregel geeft politie en openbaar ministerie meer mogelijkheden om de criminele keten van hennepsteelt in de kiem te smoren en de afzetmarkt te verkleinen. Bij die aanpak gaat het om alle schakels van de productieketen, zoals de growshops, exploitanten en criminele organisaties die betrokken zijn bij de groothandel en export. Er komt een gevangenisstraf van drie jaar op te staan. Dit blijkt uit een wetsvoorstel dat vandaag voor advies naar verschillende instanties is gestuurd, zoals de Raad voor de rechtspraak en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA).

Vooral growshops doen dienst als facilitator en aanjager van de cannabisbranche, in het bijzonder van de bedrijfsmatige teelt van nederwiet. Uit verschillende onderzoeken van de afgelopen jaren blijkt dat de activiteiten van growshops veel verder gaan dan de enkele verkoop van legale producten voor de kleinschalige (thuis) teelt en dat zij zich niet zelden schuldig maken aan strafbare handelingen door het leveren van planten en stekjes, het installeren van voorzieningen voor het aftappen van elektriciteit, het organiseren van de teelt, het afnemen van het eindproduct en het witwassen van de opbrengst. Ook komt het voor dat transport- en distributiebedrijven betrokken zijn bij de teelt en handel van hennep, of bijvoorbeeld elektriciens die installaties aanleggen. Verder is duidelijk geworden dat de georganiseerde hennepsteelt sterk verweven is met de georganiseerde misdaad.

Het voorstel van de bewindsman verbetert de mogelijkheden om strafrechtelijk op te treden tegen gedragingen die de illegale hennepsteelt vergemakkelijken en die in verband zijn te brengen met ongeoorloofde commerciële activiteiten van growshops. Die mogelijkheden zijn nu nog te beperkt om adequaat op te kunnen treden.

De regeling vloeit voort uit het Programma Versterking Aanpak Georganiseerde Misdaad, waarbinnen de bestrijding van georganiseerde hennepsteelt een van de belangrijke thema's is. Deze programmatische aanpak richt zich nadrukkelijk niet alleen op de ontmanteling van criminele samenwerkingsverbanden en de opsporing en vervolging van individuele daders, maar pakt juist ook de onderliggende gelegenheidsstructuren aan zoals de growshops die de grootschalige teelt faciliteren. Een taskforce aanpak georganiseerde hennepsteelt is in 2008 ingesteld om die bestrijding te professionaliseren en te verbreden. De strafbaarstelling van de voorbereidingshandelingen is een aanvulling op bestaande wettelijke mogelijkheden om via het bestuursrecht en het strafrecht drugsgerelateerde overlast en (georganiseerde) criminaliteit effectief aan te pakken.

Het wetsvoorstel volgt op een motie van het Tweede Kamerlid Van Haersma Buma waarin de regering wordt verzocht voorstellen te doen om handelingen van growshops die de georganiseerde hennepsteelt faciliteren en stimuleren aan te pakken.

Bijlage 4 Memorie van Toelichting concept wetsvoorstel

Voorstel van wet tot wijziging van de Opiumwet in verband met de strafbaarstelling van handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking van de illegale hennepsteelt

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

De illegale hennepsteelt is de laatste jaren steeds grootschaliger geworden. Zij heeft een sterk georganiseerd karakter gekregen en is gerelateerd aan allerlei criminele activiteiten.

Diegenen die zich toeleggen op de illegale productie van hennep, worden actief ondersteund door zogenaamde «growshops»: verkooppunten waar men alle benodigde voorwerpen kan verkrijgen om het kweken en oogsten van cannabisplanten mogelijk te maken en te verbeteren. Growshops fungeren daarmee als aanjager van de grootschalige en bedrijfsmatige cannabissteelt.

Uit verschillende onderzoeken is inmiddels gebleken dat de activiteiten van growshops veel verder gaan dan de enkele verkoop van legale producten voor de kleinschalige (thuis)teelt. Niet zelden is sprake van strafbare gedragingen, zoals het leveren van planten en stekjes, de verkoop van voorzieningen voor het aftappen van elektriciteit, het afnemen van het eindproduct en het witwassen van de opbrengsten van de criminele activiteiten. Vaak zijn er ook nauwe banden met de georganiseerde misdaad.

Bij de bestrijding van de georganiseerde hennepsteelt is aan het licht getreden dat het strafrechtelijk instrumentarium niet toereikend is om op te treden tegen gedragingen die de illegale hennepsteelt vooral ondersteunen en bevorderen en die derhalve in verband zijn te brengen met ongeoorloofde commerciële activiteiten van growshops.

Dit wetsvoorstel wil de mogelijkheden tot strafrechtelijk optreden verbeteren. Het beoogt de introductie van een zelfstandige strafbaarstelling van handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking van de illegale hennepsteelt in de Opiumwet.

Het wetsvoorstel staat niet op zichzelf. Het hangt samen met het programma versterking aanpak georganiseerde misdaad (PVAGM) in het kader waarvan voor deze specifieke problematiek de zgn. «programmatische aanpak georganiseerde hennepsteelt» is ingericht. Met dit wetsvoorstel geven wij voorts uitvoering aan de motie van het lid Van Haersma Buma c.s., waarin de regering wordt verzocht voorstellen te doen om handelingen van growshops die de georganiseerde hennepsteelt faciliteren en stimuleren te verbieden en met straf te bedreigen (Kamerstukken II 2007/08, 31 200-VI, nr. 52).

2. Aanpak hennepsteelt en het Nederlandse cannabisbeleid

Het Nederlands drugsbeleid steunt op drie pijlers: het beschermen van de (volks) gezondheid, het tegengaan van overlast en het bestrijden van (drugs)criminaliteit. Dit beleid heeft tot doel het tegengaan en reduceren van drugsgebruik, zeker wanneer dit leidt tot gezondheids- en sociale schade. Voorts wordt ingezet op het voorkomen en verminderen van de schade die aan het gebruik van, de productie van en de handel in drugs is verbonden. Hierbij neemt de bestrijding van de georganiseerde (drugs)criminaliteit een belangrijke plaats in. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van de Adviescommissie Drugsbeleid (de Commissie Van de Donk).

Vanouds wordt met het beleidsmatige en strafrechtelijke onderscheid tussen drugs met een onaanvaardbaar risico (harddrugs) enerzijds en cannabis (softdrugs) anderzijds uitdrukking gegeven aan de verschillen in de gezondheidsrisico's van deze middelen. Het beleid was er steeds op gericht om marginalisering en stigmatisering van de cannabisgebruiker tegen te gaan en een scheiding aan te houden tussen bezit en gebruik van enerzijds harddrugs en anderzijds softdrugs. Met het oog hierop werd in 1976 de Opiumwet gewijzigd ten gevolge waarvan een differentiatie in de strafbaarstellingen is aangebracht. In het verlengde daarvan ontwikkelde zich een genuanceerd opsporings- en vervolgingsbeleid: mits de kleinhandel in cannabis zich onopvallend zou gedragen werd de vestiging van commerciële coffeeshops mogelijk. Zo kon een coffeeshopbeleid ontstaan waarbij onder strikte voorwaarden in de gevallen van verkoop van gebruikershoeveelheden cannabis niet tot vervolging werd overgegaan. Tegelijkertijd werd de handhavings- en opsporingscapaciteit met name ingezet op de (georganiseerde) criminaliteit die verbonden is met harddrugs. Gevolg hiervan was ook dat de hennepsteelt in de loop der jaren de gelegenheid heeft gekregen om van kleinschalige thuisteelt uit te groeien tot een ware professionele grootschalige branche met toeleveringsbedrijven als growshops. Dit

leidde niet alleen tot overlast en verloedering in met name de sociaal zwakkere wijken en buurten, maar resulteerde ook in de betrokkenheid van de georganiseerde misdaad bij de cannabisbranche.

Dat growshops een centrale rol vervullen bij de (georganiseerde) hennepsteelt door middel van het plegen van handelingen die deze hennepsteelt vergemakkelijken en stimuleren, blijkt reeds uit wetenschappelijk onderzoek van het begin van deze eeuw. In de brief van 23 april 2004 aan de Tweede Kamer - de zogenoemde Cannabisbrief – werd daarom al een geïntegreerd pakket aan beleidsmaatregelen op het drugsterrein aangekondigd, waaronder de intensivering van de bestuurlijke en strafrechtelijke aanpak van de (georganiseerde) hennepsteelt. Een van de hieruit voortvloeiende actiepunten was ook het verder in kaart brengen van de mogelijke criminele rol van growshops in de cannabisbranche en de betrokkenheid daarbij van de georganiseerde misdaad. Het inzicht daarover wordt verschaft door diverse rapporten, waarvan wij hier noemen het rapport over de in de gemeente Utrecht gehouden pilot “Zicht op de cannabissector” en het rapport “Preventieve doorlichting Cannabissector c.a.” betreffende de steden Amsterdam en Venlo (Kamerstukken II 2004/05, 24 077, nr. 163). Voorts kan nog worden gewezen op het rapport van het in Zuid-Nederland gehouden onderzoek “De wereld achter de wietsteelt”(Kamerstukken II 2007/08, 24 077, nr. 201). Genoemde rapportages bevestigen de uitkomsten van eerdere onderzoeken dat growshops een belangrijke rol vervullen in de cannabisbranche, in het bijzonder waar het gaat om de meer grootschalige en bedrijfsmatige teelt van nederwiet. Het blijkt dat growshops vaak in verband kunnen worden gebracht met strafbare gedragingen, terwijl ook duidelijke aanwijzingen bestaan van banden met de georganiseerde criminaliteit.

Bij brief van 6 november 2007 is aan de Tweede Kamer bericht dat de aanpak van de georganiseerde criminaliteit - als onderdeel van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» – wordt geïntensiveerd in de vorm van het programma versterking aanpak georganiseerde misdaad (PVAGM) (Kamerstukken II 2007/08, 28 684, nr. 119). Dit versterkingsprogramma strekt tot het plegen van een grotere inspanning op reeds bestaande initiatieven. Specifiek met betrekking tot de georganiseerde criminaliteit streeft het PVAGM een overkoepelende strategie na die aansluit bij het advies van de Adviescommissie Drugsbeleid. Naar aanleiding van het Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde misdaad 2008 is de aanpak van grootschalige hennepsteelt voor de periode 2008–2012 toegevoegd aan de lijst van speerpunten binnen de bestrijding van georganiseerde misdaad. Voorts wordt binnen het PVAGM de problematiek van de georganiseerde hennepsteelt via een afzonderlijke programmatische aanpak benaderd, waarbij alle relevante partners (politie, justitie, bestuur en particuliere organisaties) betrokken worden. De programmatische aanpak georganiseerde hennepsteelt richt zich niet alleen op het ontmantelen van criminele samenwerkingsverbanden en het opsporen en vervolgen van individuele daders, maar ook en juist op het aanpakken van de onderliggende geleendheidsstructuren als growshops en factoren die de grootschalige teelt faciliteren. Hiermee richt de aanpak zich op alle schakels van de productieketen, dat wil zeggen op de growshops, exploitanten en criminele organisaties die betrokken zijn bij de groothandel en export en op alle andere factoren die bijdragen aan de voorbereiding of vergemakkelijking van de hennepsteelt. Om de programmatische aanpak te stimuleren en te monitoren is op 19 juli 2008 de taskforce aanpak georganiseerde hennepsteelt ingesteld (Stcrt. 2008, 171). Op grond van de ervaringen die worden opgedaan in zogenoemde «proeftuinen», die inmiddels zijn gestart en worden gevolgd door de taskforce, wordt de aanpak verder geprofessionaliseerd en verbreed.

3. Het juridisch instrumentarium

Teneinde de drugsgerelateerde overlast en (georganiseerde) criminaliteit effectief te kunnen aanpakken is een tweesporenbeleid ontwikkeld, waarbij het bestuursrecht en het strafrecht naast of in combinatie met elkaar worden ingezet. Daar waar de inzet van het bestuurlijk instrumentarium primair strekt tot bestrijding van de (lokale) overlast, is de inzet van het strafrecht (uiteraard) gericht op de aanpak van de (georganiseerde) criminaliteit.

Bij de aanpak van de grootschalige hennepsteelt via de weg van het bestuursrecht kunnen – afhankelijk van de omstandigheden van het geval – de nodige bestuurlijke bevoegdheden worden ingezet. Zo kan de burgemeester op grond van artikel 13b van de Opiumwet bestuursdwang toepassen indien in woningen of lokalen en bijbehorende erven een middel als bedoeld in de verbodsbepalingen van de artikelen 2 en 3 Opiumwet wordt aangetroffen. In de praktijk blijkt echter dat deze bevoegdheid weinig mogelijkheden biedt bij de aanpak van growshops, aangezien van aanwezigheid van hennep in growshops in de meeste gevallen geen sprake is. Het staat gemeenten verder vrij om growshops via de algemene plaatselijke verordening te onderwerpen aan een vergunningsplicht die gekoppeld is aan

de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). De toepasselijkheid van een vergunningstelsel bij growshops is evenwel een gemeentelijke verantwoordelijkheid en de praktijk laat zien dat hiermee niet eenduidig wordt omgegaan. Sommige gemeenten zijn namelijk principieel tegen de introductie van een vergunningstelsel voor growshops omdat daarvan het signaal kan uitgaan dat de activiteiten van growshops worden goedgekeurd. Handelingen die kunnen worden gekwalificeerd als deelnemingsvormen aan de verbodsbepalingen die zijn opgenomen in de Opiumwet zijn immers misdrijven en dienen derhalve door middel van het strafrecht te worden aangepakt. Hiernaast geldt dat de vergunningsplicht op grond van de Wet Bibob slechts een preventief controlemiddel is met een beperkte doelstelling.

Het bestaande strafrechtelijke instrumentarium voorziet in een aantal mogelijkheden om op te treden tegen growshops. Growshops kunnen bijvoorbeeld deel uitmaken van criminele samenwerkingsverbanden: onder de dekmantel van legale verkoopactiviteiten worden ondersteunende werkzaamheden verricht ten behoeve van illegale hennepcultuur. In dergelijke gevallen komt strafrechtelijke aansprakelijkheid op grond van artikel 140 Sr in beeld. Voorts kunnen de activiteiten die in het kader van een growshop worden ontplooid nog directer in relatie staan tot drugsdelicten. Er kan sprake zijn van bewuste en nauwe samenwerking, zodat tevens denkbaar is dat strafbaarheid kan worden aangenomen op basis van algemene deelnemingsfiguren, zoals medeplegen en medeplichtigheid. Daarnaast kunnen de commerciële activiteiten gepaard gaan met andere vormen van criminaliteit, zoals witwassen van geld of valsheid in geschrifte.

Gebleken is evenwel dat het strafrechtelijk instrumentarium niet in alle gevallen toereikend is om effectief op te kunnen treden tegen strafwaardige handelingen die vaak in het kader van alsmede ten behoeve van de illegale hennepcultuur plaatsvinden. Het gaat daarbij om gedragingen die zich in de kern kenmerken als voorbereidings- of bevorderingshandelingen en zich derhalve afspelen in een voorfase, voorafgaand aan de daadwerkelijke overtreding van de verbodsbepalingen van de Opiumwet.

Dergelijke gedragingen zijn thans reeds strafbaar, voor zover zij beogen harddrugsdelicten mogelijk te maken (vgl. artikel 10a Opiumwet) of wanneer zij betrekking hebben op de voorbereiding van misdrijven waarop een gevangenisstraf van acht jaar of meer is gesteld (artikel 46 Sr). Wij zijn van mening dat de gedragingen die ertoe strekken om grootschalige illegale hennepcultuur mogelijk te maken en te faciliteren eveneens laakbaar en strafwaardig zijn, en dat – waar de strafwet op dit moment nog lacunes vertoont – moet worden voorzien in een verdere verruiming van de strafrechtelijke aansprakelijkheid. Deze ruimere strafrechtelijke aansprakelijkheid waardoor wordt voorzien in ruimere mogelijkheden tot strafrechtelijk optreden sluit tevens goed aan bij het PVAGM en de daarmee samenhangende programmatische aanpak georganiseerde hennepcultuur. Beide beleidsinitiatieven hebben immers als doel het opwerpen van drempels voor georganiseerde misdaad en het afbreken van gelegenheidsstructuren die de georganiseerde hennepcultuur faciliteren en bevorderen. Hierdoor kan al een in vroeg stadium van de criminele keten van hennepcultuur strafrechtelijk worden ingegrepen en de afzetmarkt worden verkleind.

4. Strafbaarstelling van handelingen ter voorbereiding en vergemakkelijking van de illegale hennepcultuur (nieuwe artikel 11a Opiumwet)

Op basis van eerdergenoemde onderzoeken en rapporten kan worden geconcludeerd dat de gedragingen binnen de keten van de georganiseerde hennepcultuur uiteenlopend en divers zijn. Zo beperken growshops zich zeker niet tot het verkopen van producten die verkrijgbaar zijn bij de reguliere tuincentra. Het gaat bijvoorbeeld ook om handelingen als het verstrekken van stekken, het financieren en volledig installeren van een professionele hennepplantage en het afnemen van de oogst. Teneinde deze uiteenlopende gedragingen in de praktijk te kunnen terugdringen is het noodzakelijk dat alle handelingen die de hennepcultuur kunnen faciliteren en vergemakkelijken worden verboden. Een daarop toegesneden strafbaarstelling is geen ongebruikelijke figuur en kan – naast de algemene strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen in artikel 46 Sr – bijvoorbeeld ook worden gevonden in relatie tot de valsheidsdelicten (de artikelen 223 Sr en 234 Sr) en de Opiumwet (artikel 10a). Bij deze strafbaarstellingen is voor de redactie van het voorgestelde artikel 11a Opiumwet aansluiting gezocht. Op grond daarvan zal diegene strafbaar zijn die ‘substanties, voorwerpen of gegevens bereidt, bewerkt, verwerkt, te koop aanbiedt, verkoopt, aflevert, verstrekt, vervaardigt of voorhanden heeft, waarvan hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat zij bestemd zijn tot het plegen van een van de in de in artikel 11, derde tot en met vijfde lid, strafbaar gestelde feiten.’

Bij de vaststelling van de grens van strafrechtelijke aansprakelijkheid dient rekenschap te worden gegeven van de omstandigheid dat ten aanzien van de growshophouder en andere personen die de grootschalige hennepcultuur vergemakkelijken en stimuleren, niet altijd wettig en overtuigend kan worden

bewezen dat hij wist dat de substanties, voorwerpen of gegevens bestemd waren voor de grootschalige hennepsteelt. In dit licht achten wij het derhalve wenselijk om de strafrechtelijke aansprakelijkheid niet te beperken tot de gevallen waarin wetenschap met betrekking tot de bestemming aanwezig is en kan worden bewezen, maar haar te laten uitstrekken tot die gevallen waarin betrokkene ernstige reden heeft om te vermoeden dat de substanties, voorwerpen of gegevens die hij verkoopt, aflevert etc. bestemd zijn om illegale hennepsteelt voor te bereiden of te vergemakkelijken.

De vraag wanneer sprake is van een 'ernstige reden om te vermoeden' dient per geval te worden bezien. Ten aanzien van growshops geldt echter dat de aldaar aangeboden producten geheel in de sleutel staan van de hennepsteelt. Anders gezegd, het assortiment is contextgebonden en de producten worden opzettelijk aangeboden met een doel: de hennepsteelt. Gelet op dit verband tussen de producten en de hennepsteelt is dan ook snel sprake van een ernstige reden om te vermoeden dat de betreffende handeling de illegale hennepsteelt voorbereidt of vergemakkelijkt. Een aanknopingspunt in dit kader kan onder andere worden gevonden in de verkoop van een aanzienlijk aantal producten, een frequente verkoop aan dezelfde persoon dan wel groep personen of de verkoop van een product dat alleen wordt gebruikt bij niet-kleinschalige hennepsteelt.

De commerciële activiteiten van tuincentra en soortgelijke bedrijven waar ook producten verkocht worden die kunnen worden gebruikt ten behoeve van de hennepsteelt zullen daarentegen in beginsel niet kunnen worden gekwalificeerd als zijnde strafrechtelijke handelingen die de hennepsteelt voorbereiden of vergemakkelijken. De doelstelling, context, verscheidenheid aan producten en handelingen en de klanten van tuincentra en soortgelijke bedrijven laten zich immers niet vergelijken met die van growshops.

5. Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdelen A (artikelen 11, tweede lid en 11a Opiumwet)

Onderdeel A introduceert in een nieuw artikel 11a de hiervoor besproken zelfstandige strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen ten behoeve van de hennepsteelt. De strafbaarstelling omvat alle handelingen die de (grootschalige) illegale hennepsteelt voorbereiden of vergemakkelijken. Onder het begrip 'gegevens' wordt verstaan iedere weergave van feiten, begrippen, of instructies, op een overeengekomen wijze, geschikt voor overdracht, interpretatie of verwerking door personen of geautomatiseerde werken (vgl. artikel 80 quinquies Sr).

Met betrekking tot de strafbedreiging van de handelingen die de hennepsteelt voorbereiden of vergemakkelijken, wordt voorgesteld deze te stellen op een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaar of geldboete van de vierde categorie. Deze strafbedreiging is proportioneel en in lijn met het uitgangspunt dat de strafbedreiging bij handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking ten opzichte van de strafbedreiging bij de hoofdstraf met de helft wordt verminderd. In dit verband wordt gewezen op de strafbedreiging als neergelegd in artikel 10a, eerste lid, onder 3, Opiumwet en artikel 46, tweede lid, Sr. Hiernaast kan de rechtvaardiging van de voorgestelde strafbedreiging worden gevonden in het zelfstandige gevaar die van dergelijke handelingen - in het bijzonder verricht door growshops - uitgaat.

Onderdelen B, C en D (artikelen 11b, 12 en 13 Opiumwet)

De wijzigingen in deze onderdelen vloeien voort uit de invoering van het nieuwe artikel 11a.

Artikel II

Voorgesteld wordt het misdrijf van het nieuwe artikel 11a Opiumwet aan te merken als een geval waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten (artikel 67, eerste lid, onder c, Sv). Gevolg hiervan is dat ruimere opsporingsmogelijkheden ter beschikking komen omdat ook gebruik gemaakt kan worden van de bevoegdheden waarvan de inzet gekoppeld aan een verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, Sv.

De Minister van Justitie,

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Voorstel van wet tot wijziging van de Opiumwet in verband met de strafbaarstelling van handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking van de illegale hennepteelt

VOORSTEL VAN WET

Wij, Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor een effectieve bestrijding van de illegale productie van cannabis, die het nationale gebruik sterk overstijgt, wenselijk is, handelingen strafbaar te stellen die gericht zijn op de bevordering van deze illegale productie; dat het daartoe noodzakelijk is de Opiumwet aan te vullen met een nieuwe strafbaarstelling;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Opiumwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Onder vernummering van artikel 11a tot artikel 11b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11a

Hij die substanties, voorwerpen of gegevens bereidt, bewerkt, verwerkt, te koop aanbiedt, verkoopt, aflevert, verstrekt, vervoert, vervaardigt of voorhanden heeft, waarvan hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat zij bestemd zijn tot het plegen van een van de in artikel 11, derde tot en met vijfde lid, strafbaar gestelde feiten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaar of geldboete van de vierde categorie.

B

In artikel 11~~1~~, eerste lid, wordt "of 11, derde, vierde en vijfde lid," vervangen door: 11, derde, vierde en vijfde lid, of 11a.

C

In artikel 12 wordt "en 11a" vervangen door: 11a en 11b

D

In artikel 13, tweede lid, wordt "en 11a" vervangen door: 11a en 11b

Artikel II

In artikel 67, eerste lid, onderdeel c, van het Wetboek van Strafvordering wordt "artikel 11, tweede lid, van de Opiumwet" vervangen door: de artikelen 11, tweede lid, en 11a van de Opiumwet

Artikel III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Red het land, sta drugs toe

Opheffen verbod soft- en harddrugs bespaart miljarden

Gepubliceerd: 18 mei 2010 13:06 | Gewijzigd: 20 mei 2010 12:12

Het verbod op drugs kost miljarden: het leidt tot misdaad en is slecht voor de volksgezondheid. Hef het op.

Door Frits Bolkestein c.s.

In het kader van de 'brede heroverwegingen' hebben ambtelijke werkgroepen onderzocht hoe de rijksoverheid zo'n 30 miljard euro kan bezuinigen. Alle onderzochte opties doen pijn. Maar er is één optie die een weldadige opluchting zou zijn: regulering van drugs. Onder regulering van drugs verstaan wij het toestaan van productie en verkoop onder voorwaarden, gericht op een zo gering en veilig mogelijk gebruik.

Regulering is echter een kolossaal taboe, en hoewel het kabinet had verklaard dat voor de heroverwegingen geen taboes zouden gelden, heeft de desbetreffende werkgroep 'veiligheid' zijn vingers er nauwelijks aan durven branden. Hij heeft alleen gekeken naar regulering van softdrugs. Dat zou, met allerlei slagen om de arm, wellicht 183 miljoen euro aan uitgaven voor politie, justitie en bestuur besparen, en 260 miljoen euro aan belasting opleveren. Over de andere drugs zwijgt men.

Al ruim veertig jaar zijn drugs verboden. Maar het gebruik is groter dan ooit en niets wijst er op dat het verbod werkt. Wél staat als een paal boven water dat het verbod schade veroorzaakt. De ongehoorde omvang daarvan dringt echter nauwelijks tot de publieke opinie door. Minstens de helft van alle criminaliteit in ons land is er direct of indirect het gevolg ervan.

De meest recente gegevens van Justitie melden: „Tussen de 27 en 33 procent van de detentiejaren is opgelegd wegens een opiumwetdelict.” En: „In 2006 is driekwart van de ruim 300 onderzoeken naar ernstige vormen van georganiseerde criminaliteit gericht op de handel in of productie van drugs.” (WODC- Nationale Drugsmonitor, Jaarbericht 2007.) Deze cijfers geven alleen de directe opiumwetdelicten weer. Denk aan dealers en runners, veelplegers, cannabiskweek in woonhuizen en loodsen, bolletjesslikkers, xtc-labs en uit- en doorvoer. Erbovenop komt indirecte criminaliteit: omkoping, bedreiging, corruptie, witwassen, aantasting van sectoren als vastgoed, afrekeningen tussen drugsbenden, gebruik van drugsgeld voor illegale wapenhandel. En dan zwijgen we nog maar over de internationale gevolgen, waaronder de ontwrichting van hele landen.

Deze – ook letterlijk – ongehoorde feiten zijn de grote afwezige in het drugsdebat. En, even verbijsterend, in het debat over veiligheid. Iedereen die zich zorgen maakt over veiligheid zou zich moeten afvragen of er geen alternatief is voor het drugsverbod. Het verbazingwekkende is echter dat juist *crimefighters* verbeten vasthouden aan het verbod. Beseffen zij niet dat ze zich tot steunpilaren van de drugsmaffia maken?

Kan het beter? Zeker, en dat is bewezen. Het dertigjarige experiment met de verkoop van cannabis via coffeeshops is uniek. Regulering van deze drug heeft niet geleid tot meer gebruik, noch van cannabis noch van andere drugs. Gebruik en verslaving van soft- en harddrugs liggen in Nederland op of onder het Europese gemiddelde. Heel wat lager dan in meer repressieve landen als Frankrijk, Engeland en de VS. Ook hebben de coffeeshops bereikt dat honderdduizenden cannabisconsumenten geen strafblad hebben gekregen, geen intrekking van hun rijbewijs of erger, zoals elders.

Het verbod blijkt dus niet nodig. We kunnen deze uitzonderlijke maatregel om burgers tegen zichzelf te beschermen afschaffen. Regulering werkt.

Bij deze gigadoorbraak verbleken de problemen rond regulering. Zoals bij coffeeshops: overlast in grensstreken. Die is door Venlo effectief opgelost door verplaatsing van enkele coffeeshops naar buiten de bebouwde kom, vlakbij de grens.

Om de coffeeshops volledig uit de criminaliteit te halen moet de kweek van cannabis gereguleerd worden. Gemeenten staan ervoor in de rij. Al twee keer is een motie van die strekking in de Tweede Kamer aangenomen. Voor de overige drugs dienen, voorzichtig maar vastberaden, proefprojecten te worden opgestart met regulering. Het gaat hierbij met name om cocaïne, xtc, amfetamine en heroïne. Voorstellen daartoe liggen klaar.

Staan de drugsverdragen in de weg? Nee. Juridisch is goed te beargumenteren dat ze regulering toestaan. Maar het eenvoudigste is, regulering net zoals bij de coffeeshops in te voeren via het opportuniteitsprincipe: niet-vervolgen als gestelde voorwaarden in acht zijn genomen. Ons land heeft zich dit recht altijd voorbehouden.

Tegenstand vanuit het buitenland dan? Bij beperking van de proefprojecten tot Nederlandse ingezetenen valt geen onoverkomelijke Europese weerstand te vrezen. Met bekwaam diplomatiek handwerk kan juist interesse worden gewekt. Overal heeft men immers dezelfde problemen. President Obama heeft verklaard dat hij het drugsbeleid zal stoelen op zakelijke, niet op ideologische basis. Het internationale politieke getij oogt zeldzaam gunstig.

Zodra de binnenlandse drugsmarkt is gereguleerd, is er voor drugsbendes geen droog brood meer aan te verdienen. De samenleving wordt substantieel veiliger. En krijgt substantiële besparingen in de schoot geworpen. Het WODC berekende de totale kosten van de criminaliteit in 2006 op 31,5 miljard euro. De misdaad die het drugsverbod veroorzaakt kost de samenleving minstens de helft, 15,75 miljard euro, dat wil zeggen aan elke Nederlander 924 euro per jaar. De kosten van rechtshandhaving van het drugsverbod bedroegen volgens prof. Rigter (Erasmus Universiteit) over 2003 1,6 miljard euro. Daar bovenop komen dan nog de indirecte handhavingskosten. Bovendien wordt belasting op drugs geheven. Drugsregulering biedt dus een formidabele kans voor lastenverlichting.

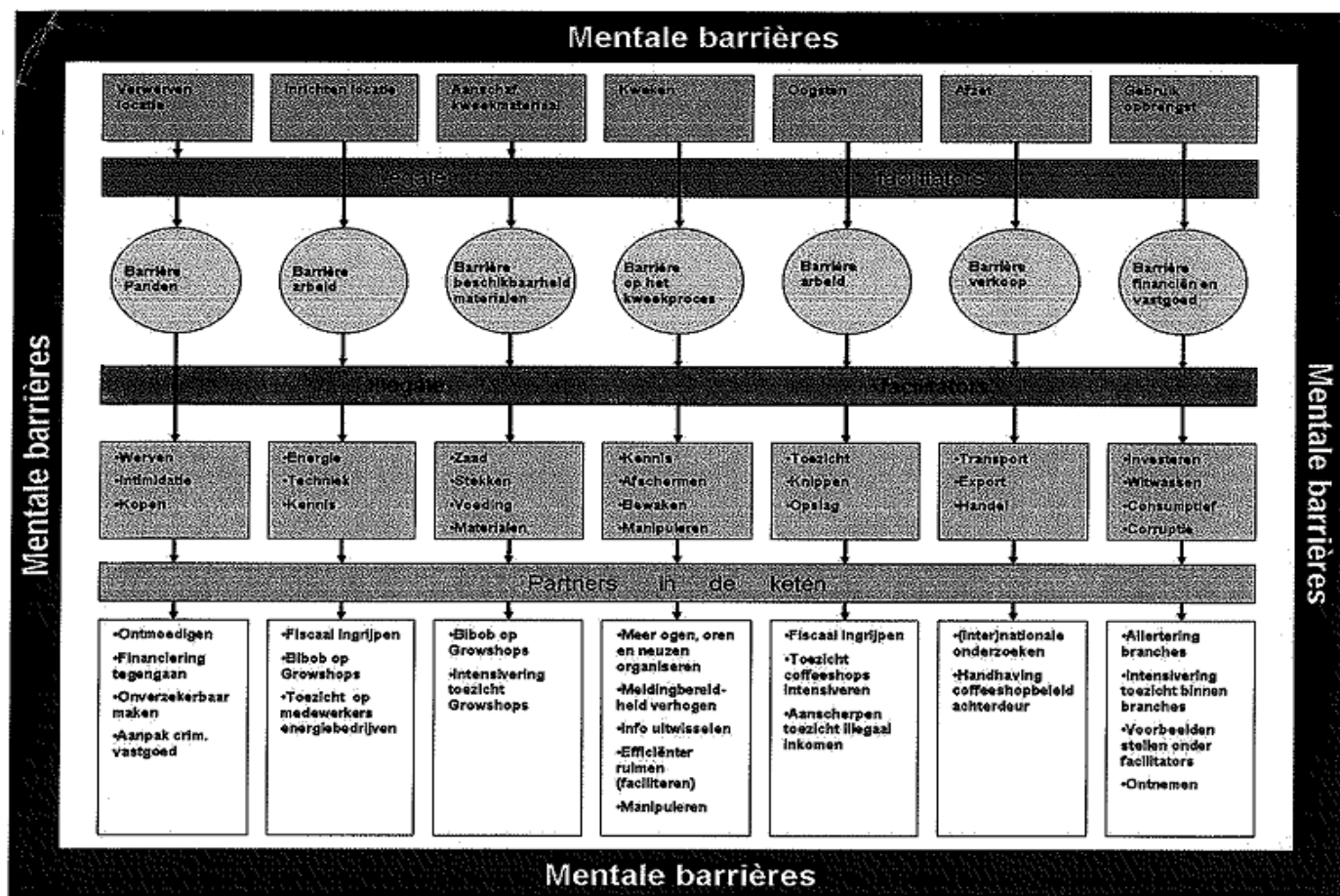
Ook is de volksgezondheid ermee gediend. Door het wegvallen van de zwarte markt is met name de jeugd veel beter beschermd. De kwaliteit van de drugs is gewaarborgd, ze zijn voorzien van bijsluiters, en voorlichting wordt geloofwaardig.

Drugs laten zich niet wég-verbieden, ze zullen er altijd zijn. Een minderheid van de gebruikers zal erdoor in de problemen raken. De gevaren van drugs zijn echter véél kleiner dan die van alcohol en tabak: ons land kent dertien keer meer alcoholisten, vijftien keer meer alcoholdoden en 333 keer meer tabaksdoden. Maar juist omdat drugs gezondheidsrisico's meebrengen, is regulering noodzakelijk. De drugscriminaliteit kunnen we echter missen.

Ondertekenaars

- Prof. mr. drs. Frits Bolkestein, voormalig minister van Defensie (VVD)
- Dr. Els Borst-Eilers, voormalig minister van Volksgezondheid (D66)
- Prof. mr. Theo de Roos, hoogleraar strafrecht, Universiteit Tilburg
- Hedy d'Ancona, voormalig minister van Volksgezondheid (PvdA)
- Theo M.G. van Berkestijn, voormalig secretaris generaal van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij van Geneeskunst
- Margreeth de Boer, voormalig minister van VROM (PvdA)
- Mr. Harry F. van den Haak, voormalig president van het Gerechtshof Amsterdam en voormalig voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
- Mario Lap, drugsdeskundige
- Mr. Raimond Dufour, voorzitter Stichting Drugsbeleid.

Bijlage 7 Het Barrièremodel

Bijlage 8: Uitspraken voorstanders legalisering / regulering drugs

Het echte probleem met het gedoogbeleid is dat productie en aanvoer van softdrugs verboden zijn en daarmee per definitie de criminaliteit bevorderen. Dat los je niet op door coffeeshops te sluiten. (...)

Ik ben er daarom voor om te komen tot een internationaal offensief om “de achterdeur” te reguleren.

Op die manier kun je als overheid toezicht houden op kwaliteit en omvang van de hennepteelt.

Bovendien ontlast dat op den duur het justitiële apparaat en de politie enorm. (...)

Het belang van een goed softdrugsbeleid, zeker voor jongeren, is volgens mij zo belangrijk dat ik vind dat het kabinet hier de komende tijd op moet in zetten. De ontwikkelingen in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika zijn een steun in de rug om nu een stap vooruit te zetten in ons softdrugsbeleid.”

**Job Cohen, voormalig burgemeester van Amsterdam en PvdA lijsttrekker,
Gastblog Pauw & Witteman, 24 februari 2010**

“Op veel plaatsen vormen de coffeeshops een nuttige voorziening voor de cannabisconsument die niet echt problemen veroorzaken.”

‘Geen deuren maar daden’, rapport Adviescommissie Drugsbeleid Van de Donk, pag. 68

“De discussie over de voor- en nadelen van de legalisering van softdrugs is nooit openlijk en structureel gevoerd.”

Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid, Trimbos Instituut en WODC, juli 2009

“De wetgeving moet zeker niet veranderd worden in de zin die vandaag de dag in de mode raakt. Dat wil dus zeggen: verscherping en criminalisering, het tegendeel van wat zou moeten gebeuren en dat is voortgezette decriminalisering en legalisering. We gaan in dit land op het ogenblik, ik stel het met ontzetting vast, de verkeerde richting op.”

Dries van Agt, voormalig CDA premier, bij zijn aanvaarding van de Cannabis Cultuurprijs, 23 november 2009

“Ook bij de politie is sprake van een hoop geld dat nog niet zo doelmatig besteed wordt als dat kan. Na deze uitzending is er een debat over het softdrugs beleid in Nederland. Er worden honderden miljoenen in Nederland besteed aan rechters en politiemensen die bezig zijn om een drugsmarkt te controleren, die ze niet kunnen controleren. Als we dat op een verstandige manier met elkaar onder een vergunningstelsel zouden brengen zou er een heleboel geld vrij komen dat gewoon gebruikt kan worden voor blauw op straat. Dat lijkt me een veel slimmere manier van aanwenden.”

Wouter Bos, ex PvdA leider, NOVA 24 februari 2010

“Als Kamerleden hun hart en hun verstand zouden volgen, was er morgen een meerderheid voor cannabisregulering. En zou overmorgen de eerste dag zijn van een lange – dat wel – tocht om Europa te overtuigen. Geen onmogelijke tocht, zie bijvoorbeeld het gedoogbeleid in Vlaanderen en Tsjechië. We zijn niet de enigen. En het zou bovendien ook niet de eerste keer zijn dat Nederland gidsland wordt in dossiers waar iedereen verder liever over zwijgt, maar de meerderheid uiteindelijk overtuigd raakt van de wetenschap dat goed regelen minder schade berokkent dan stiekem gedogen, of zinloos bestrijden. Weten dat het gezonder kan, weten dat het veiliger kan, maar het toch niet doen omdat het slecht uit te leggen is aan ‘de kiezer’; dat is hypocriet. Dat is laf. Het lijkt – op de korte termijn – de kiezer te behagen, maar het draagt op de lange termijn weer een steentje bij aan het failliet van het politieke gezag.”

Gerd Leers, voormalig CDA-burgemeester van Maastricht, de Volkskrant, 4 februari 2010